Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 2. apríla 2020 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Zásada rovnosti zaobchádzania v zamestnaní a povolaní – Smernica 2000/78/ES – Zákaz diskriminácie na základe veku – Verejná výzva na vyjadrenie záujmu – Podmienky účasti – Vylúčenie dôchodcov z verejného alebo súkromného sektora“

Vo veci C-670/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Regionálny správny súd pre Sardíniu, Taliansko) z 21. februára 2018 a doručený Súdnemu dvoru 29. októbra 2018, ktorý súvisí s konaním:

CO

proti

Comune di Gesturi,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka ôsmej komory L. S. Rossi, sudcovia J. Malenovský a F. Biltgen (spravodajca),

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. novembra 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– CO, v zastúpení: G. L. Machiavelli, F. Cocco Ortu a M. Tronci, avvocati,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Santoro a A. Jacoangeli, avvocati delle Stato,

– grécka vláda, v zastúpení: E.-M. Mamouna, splnomocnená zástupkyňa,

– Európska komisia, v zastúpení: B.-R. Killmann a C. Valero, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: taliančina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 1 a 2 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi CO a Comune di Gesturi (obec Gesturi, Taliansko) vo veci výzvy na vyjadrenie záujmu týkajúcej sa štúdií a poradenských úloh vylučujúcej z účasti dôchodcov.

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa článku 1 smernice 2000/78 je jej účelom „stanovenie všeobecného rámca pre boj proti diskriminácii v zamestnaní a povolaní na základe náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie s cieľom zaviesť v členských štátoch uplatňovanie zásady rovnosti zaobchádzania“.

4 Článok 2 tejto smernice stanovuje:

„1. Na účely tejto smernice sa pod pojmom ‚zásada rovnakého zaobchádzania‘ rozumie, že nemá existovať žiadna priama alebo nepriama diskriminácia založená na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 1.

2. Na účely odseku 1:

a) o priamu diskrimináciu ide, ak sa z niektorého z dôvodov uvedených v článku 1 zaobchádza s jednou osobou nepriaznivejšie ako sa v porovnateľnej situácii zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou;

b) o nepriamu diskrimináciu ide, keď zdanlivo neutrálne ustanovenie, kritérium alebo prax by uviedla osoby určitého náboženstva alebo viery, s určitým zdravotným postihnutím, určitého veku alebo určitej sexuálnej orientácie do nevýhodného postavenia v porovnaní s inými osobami, iba ak:
   i) takýto predpis, kritérium alebo zvyklosť sú objektívne odôvodnené oprávneným cieľom a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné…

…“

5 Článok 3 uvedenej smernice, nazvaný „Rozsah“, stanovuje:

„1. V rámci právomocí delegovaných na [Európsku úniu] sa bude táto smernica vzťahovať na všetky osoby, tak vo verejnom ako i v súkromnom sektore, vrátane verejných orgánov vo vzťahu k:

a) podmienkam prístupu k zamestnaniu, samostatnej zárobkovej činnosti alebo povolaniu, vrátane kritérií výberu a podmienok náboru, bez ohľadu na oblasť činnosti a na všetkých úrovniach profesionálnej hierarchie, vrátane postupu v zamestnaní;

…

c) podmienkam zamestnania a pracovným podmienkam vrátane podmienok prepúšťania a odmeňovania;

…“

6 Podľa článku 4 ods. 1 tejto smernice:

„Bez ohľadu na článok 2 ods. 1 a 2 môžu členské štáty stanoviť, že rozdiel v zaobchádzaní, ktorý je založený na charakteristike súvisiacej s niektorým z dôvodov podľa článku 1, nie je diskrimináciou, keď pre povahu určitých dotknutých pracovných činnosti alebo kontext, v ktorom sa vykonávajú, táto charakteristika tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie pod podmienkou, že cieľ je oprávnený a požiadavka je primeraná.“

7 Článok 6 smernice 2000/78, nazvaný „Odôvodnené rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Bez ohľadu na článok 2 ods. 2 členské štáty môžu stanoviť, že rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku nie sú diskrimináciou, ak v kontexte vnútroštátnych právnych predpisov sú objektívne a primerane odôvodnené oprávneným cieľom, vrátane zákonnej politiky zamestnanosti, trhu práce a cieľov odbornej prípravy, a ak prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné.

Takéto rozdiely v zaobchádzaní môžu okrem iného zahrňovať:

a) stanovenie osobitných podmienok prístupu k zamestnaniu a odbornej príprave, zamestnaniu a povolaniu vrátane podmienok prepúšťania a odmeňovania pre mladých a starších pracovníkov a osoby s opatrovateľskými povinnosťami, aby sa podporila ich profesionálna integrácia alebo aby sa zabezpečila ich ochrana;

b) stanovenie podmienok minimálneho veku, odbornej praxe alebo rokov služby pre prístup k zamestnaniu alebo k určitým výhodám, ktoré so zamestnaním súvisia;

c) stanovenie hornej vekovej hranice uchádzačov, ktorá vyplýva z osobitných požiadaviek odbornej prípravy pre obsadzované miesto alebo z nutnosti primeranej doby zamestnania pred odchodom do dôchodku.“

Vnútroštátne právo

8 Článok 5 ods. 9 decreto-legge 6 luglio 2012, č. 95, convertito con modificazioni dalla legge 7 agosto 2012, č. 135 [zákonný dekrét č. 95 zo 6. júla 2012, zmenený na zákon, v znení zákona č. 135 zo 7. augusta 2012 (riadna príloha GURI č. 156 zo 6. júla 2012)] v znení zmenenom článkom 6 decreto-legge 24 guigno 2014, č. 90, convertito dalla legge 11 agosto 2014, č. 114 [zákonný dekrét č. 90 z 24. júna 2014, zmenený na zákon zákonom č. 114 z 11. augusta 2014 (riadna príloha GURI č. 190 z 18. augusta 2014)] (ďalej len „zákonný dekrét č. 95/2012“), upravuje zadávanie štúdií a poradenských úloh orgánmi verejnej správy a okrem iného im zakazuje, aby takéto úlohy zadávali dôchodcom zo súkromného a verejného sektora. Zákonný dekrét č. 95/2012 im tiež zakazuje zadávať týmto dôchodcom vedúce alebo riadiace miesta alebo miesta v riadiacich orgánoch týchto orgánov verejnej správy, ako aj podnikov a spoločností, ktoré tieto orgány kontrolujú, s výnimkou funkcií člena správnej rady územných podnikov a členov alebo oprávnených osôb volených orgánov určitých podnikov. Je však prípustné, aby sa im tieto miesta, úlohy a spolupráca prideľovali, pokiaľ ich budú vykonávať bez nároku na odmenu. Okrem toho sa spresňuje, pokiaľ ide o vedúce a riadiace funkcie a s výhradou ich bezodplatnej povahy, že dĺžka funkčného obdobia nemôže prekročiť jeden rok bez možnosti predĺženia alebo obnovenia v rámci toho istého orgánu.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

9 Dňa 28. decembra 2017 obec Gesturi uverejnila výzvu na vyjadrenie záujmu na účely zadania štúdií poradenskej úlohy pre obecné recyklačné stredisko.

10 Pokiaľ ide o podmienky účasti, táto výzva na vyjadrenie obsahovala ustanovenie požadujúce od uchádzačov, aby splnili tieto podmienky: „Diplom v odbore medicína a chirurgia – Špecializácia v odbore hygiena – Preukázaná prax v trvaní aspoň päť rokov v riadiacej funkcii v rámci Servizio Sanitario Nazionale [Národná zdravotná služba, Taliansko] – Nemôže ísť o bývalého zamestnanca verejného alebo súkromného sektora, ktorý je v starobnom dôchodku“.

11 Hoci CO spĺňal všetky odborné požiadavky uvedené v tejto výzve, nemohol sa zúčastniť na konaní z dôvodu, že je bývalým zamestnancom verejného sektora, ktorý odišiel do dôchodku.

12 Keďže CO usudzoval, že ustanovenie, ktoré vylučuje z okruhu potenciálne spôsobilých uchádzačov osoby na dôchodku, predstavuje nepriamu diskrimináciu na základe veku, a musí sa teda vyhlásiť za protiprávne, či dokonca neplatné, podal žalobu proti výzve na vyjadrenie záujmu, o ktorú ide vo veci samej, na Tribunale amministrative regionale per la Sardegna (Regionálny správny súd pre Sardíniu, Taliansko).

13 Žalobca vo veci samej vo svojej žalobe tvrdí, že článok 5 ods. 9 zákonného dekrétu č. 95/2012, ktorý zakazuje orgánom verejnej správy zadávať štúdie a poradenské úlohy dôchodcom v súkromnom a verejnom sektore, sa musí zrušiť z dôvodu, že je v rozpore so smernicou 2000/78. Okrem toho toto ustanovenie porušuje článok 21 Charty základných práv Európskej únie. Žalobca tvrdí, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej zakladá nepriamu diskrimináciu, ktorú nemožno odôvodniť žiadnym legitímnym cieľom.

14 Vnútroštátny súd si kladie otázku týkajúcu sa zlučiteľnosti ustanovenia vnútroštátneho práva dotknutého vo veci samej s článkami 1 a 2 smernice 2000/78. V prípade, že by skutočne išlo o nepriamu diskrimináciu, vyjadruje pochybnosti o existencii možného odôvodnenia v zmysle článku 6 tejto smernice. Je totiž podľa neho nepravdepodobné, že štúdie a poradenstvo, ktoré sú do určitej miery zložité a vyžadujú si určité skúsenosti, môžu riadne vykonávať osoby, ktoré ešte len začínajú svoju profesijnú kariéru. Opatrenie vylučujúce zo zadávania takýchto úloh osoby na dôchodku je neprimerané vzhľadom na sledovaný cieľ, ktorým je podpora obnovy zamestnancov prostredníctvom prijímania mladších osôb.

15 Za týchto podmienok Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (Regionálny správny súd pre Sardíniu) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni zásada zákazu diskriminácie uvedená v článkoch 1 a 2 smernice [2000/78] ustanoveniu článku 5 ods. 9 zákonného dekrétu č. [95/2012], ktoré zakazuje orgánom verejnej správy zadávať štúdie a poradenské úlohy osobám, ktoré po tom, čo pracovali v súkromnom alebo verejnom sektore, odišli do dôchodku?“

O prejudiciálnej otázke

16 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2000/78 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré zakazuje orgánom verejnej správy zadávať štúdie a poradenské úlohy osobám na dôchodku.

17 V prvom rade treba pripomenúť, že pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu vo veci samej založené na tom, že vnútroštátny súd neanalyzoval otázku z hľadiska zásady slobodného poskytovania služieb, treba pripomenúť, že taká vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, ktorá sa bez rozdielu

uplatňuje na talianskych štátnych príslušníkov a štátnych príslušníkov iných členských štátov, môže vo všeobecnosti spadať pod ustanovenia týkajúce sa základných slobôd zaručených Zmluvou o FEÚ len v rozsahu, v akom sa uplatňuje na situácie, ktoré súvisia s obchodom medzi členskými štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Berlington Hungary a i., C-98/14, EU:C:2015:386, bod 24, a uznesenie zo 4. júna 2019, Pólus Vegas, C-665/18, neuverejnené, EU:C:2019:477, bod 17).

18 V prejednávanej veci to tak však nie je, keďže všetky prvky sporu vo veci samej sa obmedzujú na jediný členský štát, a to Taliansku republiku.

19 S cieľom odpovedať na otázku položenú vnútroštátnym súdom treba overiť, či vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej patrí do pôsobnosti smernice 2000/78, a v prípade, že áno, či predstavuje rozdielne zaobchádzanie na základe veku, ktoré by sa mohlo prípadne považovať za odôvodnené z hľadiska článku 6 uvedenej smernice.

20 Pokiaľ ide po prvé o otázku, či právna úprava dotknutá vo veci samej patrí do pôsobnosti smernice 2000/78, z názvu, preambuly, ako aj z obsahu a účelu tejto smernice vyplýva, že táto smernica má stanoviť všeobecný rámec na to, aby sa každej osobe zaistila rovnosť zaobchádzania „v zamestnaní a povolaní“ tým, že jej poskytne účinnú ochranu proti diskriminácii založenej na niektorom z dôvodov uvedených v jej článku 1, medzi ktoré patrí aj vek (rozsudky z 18. júna 2009, Hütter, C-88/08, EU:C:2009:381, bod 33, a z 12. októbra 2010, Ingeniørforeningen i Danmark, C-499/08, EU:C:2010:600, bod 19).

21 Okrem toho konkrétne z článku 3 ods. 1 písm. a) a c) smernice 2000/78 vyplýva, že táto smernica sa v rámci právomocí zverených Európskej únii vzťahuje „na všetky osoby, tak vo verejnom ako i v súkromnom sektore, vrátane verejných orgánov“, vo vzťahu jednak k „podmienkam prístupu k zamestnaniu… vrátane kritérií výberu a podmienok náboru“ a jednak „podmienkam zamestnania a pracovným podmienkam vrátane podmienok prepúšťania a odmeňovania“ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júna 2009, Hütter, C-88/08, EU:C:2009:381, bod 34, a z 12. januára 2010, Petersen, C-341/08, EU:C:2010:4, bod 32).

22 Vnútroštátna právna úprava, ktorá všeobecne zakazuje orgánom verejnej správy zadávať štúdie a poradenské úlohy osobám pochádzajúcim tak zo súkromného, ako aj z verejného sektora z dôvodu, že sú v dôchodku, vedie k vylúčeniu týchto osôb z akéhokoľvek náboru či prijatia do zamestnania.

23 Z toho vyplýva, že takáto právna úprava priamo ovplyvňuje vytvorenie pracovnoprávneho vzťahu a *a fortiori* výkon určitých pracovných činností dotknutými osobami, a preto sa musí považovať za úpravu stanovujúcu pravidlá týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 2000/78.

24 Z toho dôvodu vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej patrí do pôsobnosti smernice 2000/78.

25 Pokiaľ ide po druhé o otázku, či dotknutá vnútroštátna právna úprava zavádza rozdielne zaobchádzanie na základe veku v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2000/78, treba pripomenúť, že podľa tohto ustanovenia sa „pod pojmom ‚zásada rovnakého zaobchádzania‘ rozumie, že nemá existovať žiadna priama alebo nepriama diskriminácia založená na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 1“ tejto smernice. Článok 2 ods. 2 písm. a) tejto smernice spresňuje, že na účely odseku 1 tohto článku o priamu diskrimináciu ide vtedy, ak sa z niektorého z dôvodov uvedených v článku 1 tejto smernice zaobchádza s jednou osobou nepriaznivejšie ako s inou osobou, ktorá sa nachádza v porovnateľnej situácii. Podľa článku 2 ods. 2 písm. b) smernice 2000/78 ide o nepriamu diskrimináciu, keď zdanlivo neutrálne ustanovenie, kritérium alebo prax by uviedla osoby určitého veku do nevýhodného postavenia v porovnaní s inými osobami.

26 V prejednávanej veci treba uviesť, že je nesporné, že článok 5 zákonného dekrétu č. 95/2012 sa priamo netýka určitého veku. Vylúčenie z účasti na výzvach na vyjadrenie záujmu s cieľom zadania štúdií a poradenských úloh orgánmi verejnej správy sa totiž vzťahuje na všetky osoby na dôchodku, hoci vek, v ktorom tieto osoby môžu poberať starobný dôchodok, nie je pre všetky tieto osoby rovnaký, pričom sa podľa vyjadrení talianskej vlády na pojednávaní môže pohybovať v rozmedzí od 60 do 75 rokov. Vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej sa však s odkazom na dôchodok nepriamo opiera o kritérium založené na veku, keďže nárok na starobný dôchodok sa viaže na určitý počet odpracovaných rokov a podmienku dosiahnutia určitého veku.

27 Vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá zakazuje osobám na dôchodku zúčastňovať sa na výzvach na vyjadrenie záujmu s cieľom zadania štúdií a poradenských úloh orgánmi verejnej správy, treba pritom považovať za právnu úpravu, ktorá s týmito osobami zaobchádza menej priaznivo, než je zaobchádzanie vyhradené všetkým osobám, ktoré ešte vykonávajú zárobkovú činnosť.

28 Takáto právna úprava preto zavádza nepriamu diskrimináciu na základe veku dotknutej osoby, a to na rozdiel najmä od právnej úpravy, o ktorú išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 21. mája 2015, SCMD (C-262/14, neuverejnený, EU:C:2015:336, body 28 a 30), ktorá sa uplatňovala v závislosti od funkčného postavenia alebo sociálno-profesijnej kategórie, do ktorej patrila dotknutá osoba na vnútroštátnej úrovni, tým, že zakazovala súbeh starobného dôchodku a príjmu zo zárobkovej činnosti.

29 Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, predstavuje rozdielne zaobchádzanie nepriamo založené na veku v zmysle článku 1 v spojení s článkom 2 ods. 2 písm. b) smernice 2000/78.

30 Pokiaľ ide po tretie o otázku, či toto rozdielne zaobchádzanie možno odôvodniť z hľadiska článku 6 smernice 2000/78, treba uviesť, že odsek 1 prvý pododsek tohto článku 6 stanovuje, že rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku nie sú diskrimináciou, ak sú v kontexte vnútroštátnych právnych predpisov objektívne a primerane odôvodnené legitímnym cieľom, najmä cieľmi zákonnej politiky zamestnanosti, trhu práce a cieľmi odbornej prípravy, a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a nevyhnutné.

31 Uvedený článok 6 tiež spresňuje, že tieto rozdiely v zaobchádzaní môžu zahŕňať najmä zavedenie osobitných podmienok na prístup k zamestnaniu pre mladých ľudí alebo stanovenie hornej vekovej hranice pre prijímanie do zamestnania.

32 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že cieľom vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej je zabezpečiť obnovu zamestnancov prostredníctvom prijímania mladých ľudí do zamestnania. Okrem toho z písomných pripomienok talianskej vlády vyplýva, že článok 5 zákonného dekrétu č. 95/2012 sleduje dvojaký cieľ, a to na jednej strane vykonanie účinnej revízie verejných výdavkov znížením prevádzkových nákladov verejnej správy bez toho, aby bola ohrozená podstata služieb poskytovaných občanom, a na druhej strane umožnenie omladenia zamestnancov verejnej správy podporovaním prístupu mladších osôb k verejnej službe.

33 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že súbežné uplatnenie viacerých cieľov, ktoré sú buď navzájom prepojené, alebo zoradené podľa dôležitosti, nepredstavuje prekážku existencie legitímneho cieľa v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2000/78 (rozsudok z 21. júla 2011, Fuchs a Köhler, C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508, body 44 a 46).

34 Okrem toho, aj keď rozpočtové úvahy môžu byť základom voľby sociálnej politiky členského štátu a môžu ovplyvniť povahu alebo rozsah opatrení na ochranu zamestnanosti, ktoré chce prijať, nemôžu samy osebe predstavovať cieľ sledovaný touto politikou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 51).

35 Z toho vyplýva, že cieľ skutočného zníženia verejných výdavkov v rozsahu, v akom je článok 5 zákonného dekrétu č. 95/2012 vo všeobecnom ekonomickom kontexte súčasťou opatrení potrebných na zníženie nadmerného deficitu talianskej verejnej správy a, presnejšie, má za cieľ zabrániť kumulácii miezd a dôchodkov pochádzajúcich z verejných prostriedkov, môže mať vplyv na povahu alebo rozsah opatrení na ochranu zamestnanosti, ale sám osebe nemôže predstavovať legitímny cieľ.

36 Pokiaľ ide o cieľ spočívajúci v zabezpečení omladzovania zamestnancov v aktívnej službe, treba pripomenúť, že legitímnosť takéhoto cieľa všeobecného záujmu týkajúceho sa politiky zamestnanosti nemôže byť rozumne spochybnená, keďže patrí medzi ciele výslovne uvedené v článku 6 ods. 1 prvom pododseku smernice 2000/78 a keďže v súlade s článkom 3 ods. 3 prvým pododsekom ZEÚ podpora vysokej úrovne zamestnanosti predstavuje jeden z cieľov sledovaných Európskou úniou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. októbra 2007, Palacios de la Villa, C-411/05, EU:C:2007:604, bod 64).

37 Podľa judikatúry Súdneho dvora predstavuje podpora zamestnávania nepochybne legitímny cieľ sociálnej politiky alebo politiky zamestnanosti členských štátov, pokiaľ ide o vylepšovanie šancí na začlenenie niektorých kategórií pracovníkov do aktívneho života, najmä podporou prístupu mladých k výkonu povolania (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. októbra 2007, Palacios de la Villa, C-411/05, EU:C:2007:604, bod 65, a z 19. júla 2017, Abercrombie & Fitch Italia, C-143/16, EU:C:2017:566, bod 37).

38 Konkrétnejšie, ako výnimku zo zásady zákazu diskriminácie na základe veku je odôvodnené zaviesť rozdielne zaobchádzanie v súvislosti s podmienkami prístupu k zamestnaniu, pokiaľ sledovaný cieľ spočíva vo vytvorení vyváženej vekovej štruktúry medzi mladými úradníkmi a staršími úradníkmi, s cieľom podporiť zamestnávanie a povyšovanie mladých úradníkov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. júla 2011, Fuchs a Köhler, C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508, bod 50).

39 V dôsledku toho ciele politiky zamestnanosti sledované vnútroštátnou právnou úpravou dotknutou vo veci samej treba v zásade považovať za ciele, ktoré môžu objektívne a primerane odôvodniť rozdielne zaobchádzanie na základe veku.

40 Treba teda overiť podľa samotného znenia článku 6 ods. 1 prvého pododseku smernice 2000/78, či prostriedky stanovené na dosiahnutie takého legitímneho cieľa sú „primerané a nevyhnutné“.

41 Treba teda overiť, či článok 5 zákonného dekrétu č. 95/2012 umožňuje dosiahnuť ciele politiky zamestnanosti sledované normotvorcom bez toho, aby neprimerane poškodzoval legitímne záujmy dôchodcov, ktorí sú v dôsledku tohto ustanovenia zbavení možnosti opätovného prijatia do zamestnania.

42 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že členské štáty na vnútroštátnej úrovni disponujú širokou mierou voľnej úvahy nielen pri výbere konkrétneho cieľa v oblasti sociálnej politiky a politiky zamestnanosti, ktorý chcú sledovať, ale aj pri definovaní opatrení, ktorými ho môžu uskutočniť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2005, Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709, bod 63, a zo 16. októbra 2007, Palacios de la Villa, C-411/05, EU:C:2007:604, bod 68). Táto miera voľnej úvahy však nemôže viesť k tomu, že vykonanie zásady zákazu diskriminácie na základe veku bude zbavené svojej podstaty (rozsudok z 12. októbra 2010, Ingeniørforeningen i Danmark, C-499/08, EU:C:2010:600, bod 33).

43 Okrem toho príslušným orgánom členských štátov prislúcha nájsť spravodlivú rovnováhu medzi rôznymi existujúcimi záujmami (rozsudok zo 16. októbra 2007, Palacios de la Villa, C-411/05, EU:C:2007:604, bod 71).

44 Zákaz diskriminácie na základe veku sa totiž musí vykladať na základe práva pracovať zakotveného v článku 15 ods. 1 Charty základných práv. Z toho vyplýva, že osobitnú pozornosť treba venovať účasti starších pracovníkov na profesijnom, a tým aj na hospodárskom, kultúrnom a sociálnom živote. Udržanie týchto osôb v aktívnom živote podporuje najmä rozmanitosť v zamestnaní. Záujem, ktorý

predstavuje udržanie uvedených osôb v aktívnej službe, sa však musí zohľadniť súčasne s rešpektovaním ostatných, eventuálne protichodných záujmov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. júla 2011, Fuchs et Köhler, C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508, body 62 až 64, ako aj z 5. júla 2012, Hörnfeldt, C-141/11, EU:C:2012:421, bod 37).

45 Je preto potrebné určiť, či sa zákonodarca pri výkone širokej miery voľnej úvahy, ktorou disponuje v oblasti sociálnej politiky a zamestnanosti, snažil dosiahnuť rovnováhu medzi vôľou uprednostniť prístup mladých pracovníkov k zamestnaniu a dodržiavaním práva starších osôb pracovať.

46 Pokiaľ teda ide o sledovaný cieľ, ktorý vo všeobecnosti spočíva v zabezpečení omladenia zárobkovo činných zamestnancov, možno tvrdiť, že takýto cieľ nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné, keďže možno rozumne predpokladať, že pri prijímaní do zamestnania budú odmietnutí dôchodcovia, ktorí ukončili profesijnú kariéru a poberajú starobný dôchodok, s cieľom podporiť plné zamestnanie aktívnej populácie alebo podporiť prístup mladších na trh práce.

47 Naopak, ako uviedol vnútroštátny súd, nie je isté, či opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, spočívajúce v zákaze dôchodcov zúčastňovať sa výziev na vyjadrenie záujmu na účely zadania štúdií a poradenských úloh, umožňuje skutočne zlepšiť šance na zaradenie mladších osôb do aktívneho života. Výkon štúdií a poradenských úloh sa totiž môže ukázať ako citlivý a zložitý a staršia osoba je vzhľadom na skúsenosti, ktoré získala, pravdepodobne schopnejšia splniť úlohy, ktorá jej boli zverené. Jej prijatie do zamestnania je teda prospešné tak pre verejnú správu, ktorá pripravila výzvu na vyjadrenie záujmu, ako aj pokiaľ ide o všeobecný záujem. Aj keď k omladeniu zamestnancov v aktívnej službe môže dôjsť v prípade, že osoby, ktoré už majú určité skúsenosti, prejavia záujem o plnenie takých úloh, a tým umožnia mladším zamestnancom, ktorí budú ich nástupcami v zamestnaní, ktoré uvoľnia, získať prístup na pracovný trh, je potrebné, aby v prípade týchto štúdií a poradenských úloh nešlo o ojedinelé pracovné miesta na dobu určitú, ktoré neponúkajú žiadnu možnosť ďalšieho profesijného vývoja.

48 Okrem toho treba overiť, či zákaz, o ktorý ide vo veci samej, nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa, tým, že neprimerane zasahuje do legitímnych nárokov osôb na dôchodku, pretože sa zakladá len na kritériu veku, ktorého dosiahnutie umožňuje poberať starobný dôchodok, a nezohľadňuje primeranosť alebo neprimeranosť výšky starobného dôchodku, na ktorý majú dotknuté osoby nárok po skončení svojej profesijnej kariéry.

49 Zohľadnenie výšky starobného dôchodku, na ktorý môžu mať dotknuté osoby nárok, je pritom relevantné, keďže vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej umožňuje týmto osobám obsadiť vedúce a riadiace pozície na dobu určitú a bez nároku na odmenu v súlade s úvahami rozpočtovej povahy, na ktoré sa odvoláva talianska vláda, spolu s cieľom politiky zamestnanosti založeným na omladzovaní zamestnancov v aktívnej službe.

50 Je úlohou vnútroštátneho súdu, ktorý je jediný príslušný na posúdenie skutkových okolností vo veci samej a na výklad uplatniteľnej vnútroštátnej právnej úpravy, aby overil, či zákaz pre osoby na dôchodku zúčastňovať sa výziev na prejavenie záujmu na zadanie štúdií a poradenských úloh je vhodný na zabezpečenie dosiahnutia uvedeného cieľa a skutočne zodpovedá snahe dosiahnuť ho koherentne a systematicky (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, bod 55, a z 12. januára 2010, Petersen, C-341/08, EU:C:2010:4, bod 53).

51 V tejto súvislosti mu prináleží najmä overiť, či možnosť zadať vedúce a riadiace funkcie obsadzované bez nároku na odmenu nepredstavuje v skutočnosti cieľ rozpočtovej politiky sledovaný právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, ktorý je v rozpore s cieľom politiky zamestnanosti založeným na omladzovaní zamestnancov v aktívnej službe.

52 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že smernica 2000/78, najmä jej článok 2 ods. 2, článok 3 ods. 1 a článok 6 ods. 1, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje orgánom verejnej správy zadať štúdie a poradenské úlohy osobám na dôchodku, pokiaľ po prvé táto právna úprava sleduje legitímny cieľ politiky zamestnanosti a trhu práce a po druhé prostriedky použité na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či je to skutočne tak v konaní vo veci samej.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní, najmä jej článok 2 ods. 2, článok 3 ods. 1 a článok 6 ods. 1, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje orgánom verejnej správy zadať štúdie a poradenské úlohy osobám na dôchodku, pokiaľ po prvé táto právna úprava sleduje legitímny cieľ politiky zamestnanosti a trhu práce a po druhé prostriedky použité na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či je to skutočne tak v konaní vo veci samej.

Podpisy